EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2013.3.19.
COM(2013) 148 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

a 2006/112/EK tanácsi irányelv 395. cikkének megfelelően

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

a 2006/112/EK tanácsi irányelv 395. cikkének megfelelően

1. ELŐZMÉNYEK

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: a héairányelv) 395. cikke értelmében a Tanács – a Bizottság javaslata alapján – egyhangúlag eljárva bármely tagállamot felhatalmazhatja arra, hogy az irányelvben foglalt rendelkezésektől eltérő különös intézkedéseket vezessen be a hozzáadottérték-adó beszedésének egyszerűsítésére vagy az adócsalás és az adóelkerülés egyes formáinak megelőzésére. Mivel ezen eljárás a héa általános alapelveitől való eltérésről rendelkezik, az Európai Bíróság következetes ítéleteinek megfelelően, ezen eltéréseknek korlátozott hatályúnak és arányosnak kell lenniük.

A Bizottságnál 2013. január 7-én iktatott levelében Magyarország felhatalmazást kért a héairányelv 193. cikkétől eltérő intézkedés folytatására. Az említett irányelv 395. cikke (2) bekezdésének megfelelően a Bizottság 2012. február 12-én kelt levelében tájékoztatta a többi tagállamot Magyarország kérelméről. A Bizottság 2013. február 13-án kelt levelében értesítette Magyarországot arról, hogy birtokában van a kérelem elbírálásához szükségesnek ítélt valamennyi információnak.

Magyarország felhatalmazást kért, hogy számos mezőgazdasági termékkel, elsősorban a sertéstenyésztés és állati takarmányok ágazatokban előállított és értékesített termékekkel kapcsolatosan fordított adózási mechanizmust alkalmazhasson. A magyar kérelemben szereplő konkrét áruk részletes felsorolása a lenti 3. pontban olvasható.

Magyarország a közelmúltban kapott felhatalmazást fordított adózási mechanizmus alkalmazására egyes gabonafélék és olajos magvak értékesítése tekintetében[1].

A Tanács az eltérést nagyon különleges körülmények között adta meg. Ennek feltételeként Magyarország vállalta, hogy az eltérés alkalmazási időszaka alatt megfelelő és hatékony ellenőrzési intézkedéseket hajt végre, valamint eleget tesz a beszámolási kötelezettségének, amelyek az átmeneti időszak után lehetővé teszik a rendes adózáshoz való visszatérést. Magyarországnak értesítenie kell a Bizottságot ezen intézkedések és kötelezettségek bevezetéséről, Magyarország ennek a kötelezettségének még nem tett eleget.

Ezt a megközelítést különösen annak a veszélyével indokolták, hogy a csalás átterjed más tagállamokra is egy számos tagállamban igen nagy gazdasági jelentőséggel bíró ágazatban.

Emlékeztetni kell arra, hogy a Tanácsban az eltérés hasonló típusairól a közelmúltban folytatott tárgyalások során számos tagállam aggályát fejezte ki abban a tekintetben, hogy a szakaszos fizetés elvétől való bármilyen eltérés csak végső eszközként és sürgősségi intézkedésként legyen alkalmazható bizonyított csalások esetén, továbbá garanciát kell nyújtani az engedélyezett eltérés szükségességét és kivételes jellegét, az intézkedés időtartamát, valamint az érintett termékek különleges

[1] A Tanács 2012. október 4-i 2012/624/EU végrehajtási határozata a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérő különös intézkedés bevezetésének Magyarország részére történő engedélyezéséről (HL L 274., 2012.10.9., 26. o.).

jellegét illetően. Ezenfelül a tagállamok azt is hangsúlyozták, hogy a fordított adózási mechanizmus mindig maga után vonja annak a veszélyét, hogy a csalás átterjed más tagállamokra is. Továbbá emlékeztettek arra, hogy a fordított adózási eljárást nem szabad rendszeresen arra használni, hogy a tagállami adóhatóságok által ellátott felügyelet hiányosságait ellensúlyozzák.

Magyarország megerősítette e feltételek elfogadását. E vállalást a 2012. október 4-i 2012/624/EU tanácsi végrehajtási határozat első preambulumbekezdése külön is megemlíti, amely kimondja, hogy Magyarország „jelezte, hogy nem fogja kérelmezni az engedély megújítását”.

2. FORDÍTOTT ADÓZÁS

A héairányelv 193. cikke értelmében a héa megfizetésére kötelezett személy a termékértékesítést vagy szolgáltatást végző adóalany. A fordított adózási mechanizmus célja, hogy arra az adóalanyra hárítsa a felelősséget, akinek a részére a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás történt.

„Körhintacsalás” akkor áll elő, amikor a kereskedők termékeik értékesítését követően nem fizetik meg a héát az adóhatóságok részére. Ugyanakkor az ügyfeleik az érvényes számla birtokában jogosultak az adó levonására. Az adócsalás legagresszívebb formájában ugyanazon árukat vagy szolgáltatásokat az ún. „körhinta” módszerrel (amely az áruk és szolgáltatások tagállamok közötti kereskedelmét is magában foglalja) többször is értékesítik anélkül, hogy megfizetnék az adóhatóság felé a héát. Azáltal, hogy ilyen esetekben a héa megfizetésére kötelezett személy az lesz, akinek a részére a terméket értékesítik, vagy a szolgáltatást nyújtják, a fordított adózási mechanizmus alkalmazásával megszűnik az ilyen fajta adócsalás elkövetésének lehetősége.

3. A KÉRELEM

Magyarország a héairányelv 395. cikke értelmében azt kéri, hogy a Tanács a Bizottság javaslata alapján hatalmazza fel arra, hogy folytathassa a héairányelv 193. cikkétől eltérő különös intézkedések alkalmazását az alábbi áruk értékesítésével kapcsolatos fordított adózási mechanizmus alkalmazása tekintetében:

KN-kód[2]	Árumegnevezés
0103 1000	Fajtatiszta élő tenyészsertés
0103 9110	Legfeljebb 50 kg tömegű, háziasított fajtájú élő sertés
0103 9211	Legalább egyszer ellett, legfeljebb 160 kg tömegű kocák
0103 9219	Legalább 50 kg tömegű, háziasított fajtájú egyéb élő sertés
0203 1110	Háziasított fajtájú hasított sertés és hasított félsertés frissen vagy hűtve
0203 2110	Háziasított fajtájú hasított sertés és hasított félsertés fagyasztva
1103	Durva őrlemény, dara és labdacs (pellet) gabonából
2302	Gabonafélék vagy hüvelyes növények szitálásából, őrléséből vagy más megmunkálása során keletkező korpa, korpás liszt és más maradék, labdacs (pellet) alakban is
2304	Szójababolaj kivonásakor keletkező olajpogácsa és más szilárd maradék, őrölve vagy labdacs (pellet) alakban

[2] A 2658/87/EGK rendelettel létrehozott Kombinált Nómenklatúra szerinti kód.

	is
2306	Növényi zsírok vagy olajok kivonásakor keletkező olajpogácsa és más szilárd maradék, őrölve vagy labdacs (pellet) alakban is, a 2304 vagy a 2305 vtsz. alá tartozó termékek kivételével
2309 90	Állatok etetésére szolgáló készítmény, a kutya- és macskaeledel kivételével, a kiskereskedelemben szokásos módon kiszerelve

A jelen kérelmet a közelmúltban Magyarország részére biztosított eltérésre is tekintettel kell értékelni, amelynek értelmében Magyarország már felhatalmazást kapott a fordított adózási mechanizmus alkalmazására egyes gabonafélék és olajos magvak értékesítése tekintetében[3].

Az említett eltérés alkalmazhatósága kétéves időtartamra korlátozódik. Ezenfelül Magyarország vállalta, hogy megfelelő és hatékony ellenőrzési intézkedéseket vezet be, valamint eleget tesz a beszámolási kötelezettségének olyan adóalanyok tekintetében, amelyek a szóban forgó különös intézkedés alkalmazási körébe tartozó árukat értékesítik, továbbá értesíti a Bizottságot a megfelelő intézkedések és kötelezettségvállalások bevezetéséről.

Magyarország tájékoztatta a Bizottságot arról, hogy a fenti táblázatban felsorolt áruk értékesítése tekintetében több olyan csalási esetet figyelt meg, amelyek eredményeképp nagy összegű héát nem fizettek be. A Magyarország által nyújtott információk szerint ezen héacsalási esetek feltárását a Magyarországon végrehajtott adóhatósági ellenőrzések számának jelentős emelkedése magyarázza.

Magyarország véleménye szerint ezen adóhatósági ellenőrzések jellemzően meglehetősen időigényesek, és ezért felhatalmazást kér arra, hogy a szóban forgó ügyletek a héacsalás megakadályozása érdekében a fordított adózási mechanizmus alá tartozhassanak.

4. A BIZOTTSÁG ÁLLÁSPONTJA

Ha a Bizottsághoz a héairányelv 395. cikke szerinti kérelmek érkeznek be, megvizsgálja azokat annak biztosítására, hogy megfelelnek-e az ilyen kérelmek jóváhagyásához szükséges alapvető feltételeknek, vagyis, hogy a javasolt különös intézkedés egyszerűsít-e eljárásokat az adóalanyok vagy az adóhatóság számára, vagy, hogy a javaslat megakadályozza-e az adócsalás vagy adókikerülés bizonyos típusait. Ebben az összefüggésben a Bizottság mindig is visszafogott és elővigyázatos megközelítést részesített előnyben annak biztosítása érdekében, hogy az eltérések ne ássák alá az általános héarendszer működését, korlátozott legyen az alkalmazási körük, szükségesek és arányosak legyenek.

Először is a Bizottság álláspontja szerint a szóban forgó áruk – a fent részletesen felsoroltak alapján – jellege olyan, hogy az ellenőrzés hagyományos ellenőrzési eszközökkel, a fordított adózási mechanizmus alkalmazása nélkül lefolytatható. Magyarország számára különleges körülmények között engedélyezték az eltérést a gabonafélék és olajos magvak tekintetében[4], hogy elegendő időt biztosítsanak egyes csalás elleni reformok bevezetésére.

Másodszor, a gabonafélékre és olajos magvakra vonatkozó intézkedés célja soha nem az volt, hogy hosszú távú megoldásként szolgáljon, vagy, hogy ellensúlyozza az adóalanyok nem megfelelő felügyeletét ezeken a különösen értékes piacokon. Az

[3] Lásd az ([1]) lábjegyzetet.
[4] Lásd az ([1]) lábjegyzetet.

eltérést azzal indokolták, hogy egy Magyarország által végrehajtandó intézkedéscsomag részét képezi, és ezzel párhuzamosan az eltérést egy meghatározott időszakra korlátozták. A Románia számára engedélyezett eltérést pontosan ugyanilyen feltételek mellett biztosították[5].

Magyarország még nem értesítette a Bizottságot a megfelelő és hatékony ellenőrzési intézkedések és a beszámolási kötelezettség bevezetéséről a közelmúltban biztosított eltérés alkalmazási körébe tartozó áruk értékesítésére vonatkozóan. Az említett eltérés szigorúan korlátozott jellegét tekintve a Bizottság úgy véli, hogy ebben a szakaszban nem indokolt a fordított adózási mechanizmus alá tartozó áruk jegyzékét olyan jelentős mértékben kiegészíteni, mint ahogyan azt Magyarország kéri. A fordított adózási mechanizmusnak a Magyarország által kérelmezett hosszú jegyzékben szereplő – a már engedélyezetteken felüli – árukra történő bevezetése olyan helyzetet teremtene, amelyben a mezőgazdasági ágazatban lebonyolított számos értékesítés kikerülne a rendes héaszabályok alól. A Bizottság okkal vonja kétségbe, hogy egy ilyen globális megközelítés a héairányelv 395. cikke értelmében még „különös intézkedésnek" tekinthető-e.

Ezenfelül a Magyarország által benyújtott részletes információk és az eltérés iránti kérelem szerint Magyarország már sikeresen megkezdte a szükséges intézkedések megtételét annak érdekében, hogy eredményesen megakadályozza az észlelt csalási eseteket az érintett ágazatokban. A Magyarország által a Bizottságnak benyújtott statisztika hangsúlyozza, hogy Magyarország 2012-ben – 2011-hez képest – majdnem megkétszerezte az elvégzett adóhatósági ellenőrzések számát, és sikerült megnövelnie a legérintettebb ágazatokban végrehajtott ellenőrzések eredményességét a héafizetés szándékos elmulasztásának felderítése tekintetében. A Bizottság elismeri a megtett erőfeszítéseket és arra ösztönzi Magyarországot, hogy folytassa az említett intézkedéseket, amelyeket a Bizottság megfelelőnek tart a héacsalás észlelt eseteinek megakadályozása szempontjából.

A Bizottság úgy véli továbbá, hogy először teljes mértékben végre kell hajtani a körhintacsalás kezelésére irányuló úgynevezett hagyományos intézkedéseket. E tekintetben a Bizottság készen áll arra, hogy támogassa Magyarországot ezen intézkedések teljes körű végrehajtásában. E helyzetre tekintettel a Bizottság azon az álláspontón van, hogy a héairányelv 395. cikke alapján a fordított adózási mechanizmus alkalmazását lehetővé tevő újabb átmeneti intézkedés bevezetése nem megfelelő megközelítés.

A fordított adózási mechanizmus ugyanis ebben az ágazatban kiskereskedelmi szinten kedvezőtlen hatást gyakorolhat a csalásokra. A gabonafélékkel ellentétben, ahol is az átalakításra minden esetben az ipari szakaszban kerül sor, az állati hasított test hússá történő feldolgozása gyakran ugyanott történik, ahol a magánfogyasztóknak értékesítik azt. A teljes héafizetési kötelezettség utolsó láncszemre történő átruházásával járó kockázat ezért magasabb.

A jelek végül arra utalnak, hogy ezekben az ágazatokban a csalás átterjedt más, különösen a délkelet-európai tagállamokra is. A fentiek miatt a fordított adózás több árura való alkalmazása magában hordozná a csalás veszélyét e tagállamokra vonatkozóan, és figyelembe véve a térségben ezen ágazatok jelentőségét, ezt a veszélyt nem szabad alulbecsülni.

[5] A Tanács 2011. június 20-i 2011/363/EU végrehajtási határozata a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérő különös intézkedés bevezetésének Románia számára történő engedélyezéséről (HL L 163., 2011.6.23., 26. o.).

5. KÖVETKEZTETÉS

A fent említettek alapján a Bizottság ellenzi Magyarország kérelmét.